

Mikä on EU:n vaikutus kuntiin? Miksi EU-vaalit ovat kuntavaalit?

Nostot tutkija Siv Sandbergin
EU kuntien asialistoille -selvityksestä

14.2.2024

EU kuntien asialistoilla

Kuntaliiton Siv Sandbergilta tilaama EU kuntien asialistoilla -selvitys osoittaa konkreettisesti, miten moninaisia paikallishallinnon, kansallisen päätöksenteon ja EU-lainsäädännön yhteydet ovat.

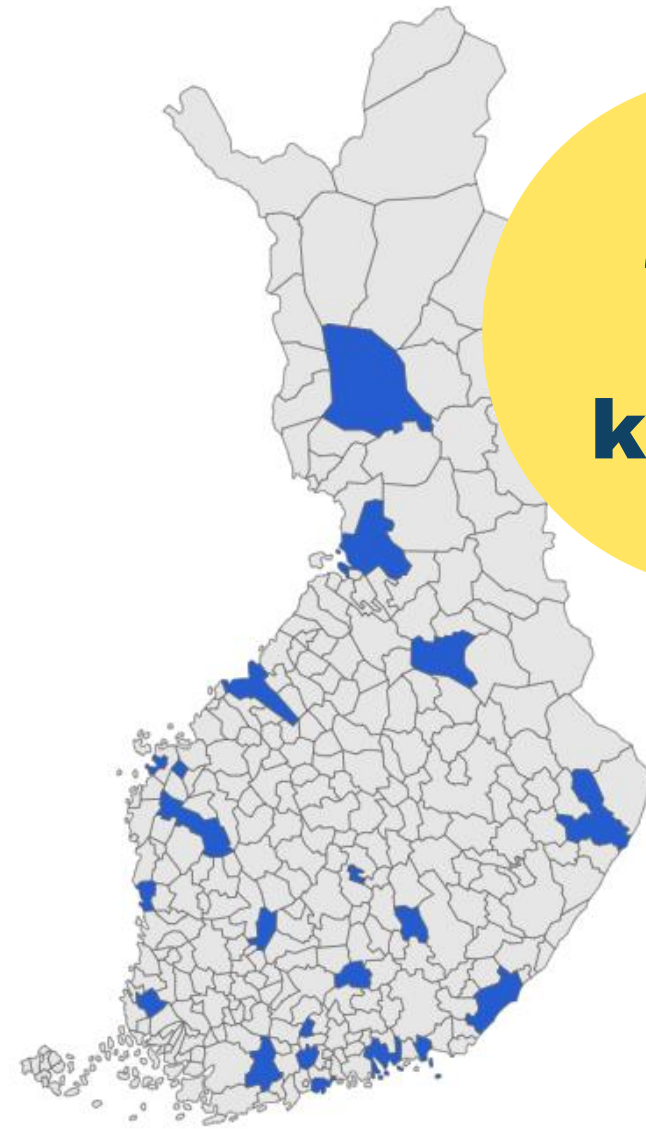
EU-säädökset luovat yhdessä kansallisen lainsäädännön kanssa kehykset itsehallinnollisten kuntien toiminnalle, mutta avaavat myös uusia mahdollisuuksia kehittää paikallista toimintaa.

Selvityksessä mukana olleet kunnat ja kaupungit

Asikkala
Helsinki
Hirvensalmi
Joensuu
Kajaani
Kokkola
Kotka
Kurikka
Laitila
Lappeenranta

Lohja
Loviisa
Merikarvia
Muurame
Nurmijärvi
Oulu
Riihimäki
Rovaniemi
Tampere
Vaasa

20
kuntaa

Esityslista-analyysi

Ajanjakso kesäkuu 2022-kesäkuu 2023

- Kunnan- ja kaupunginhallitukset
  - 20 kuntaa
  - 130 kokousta (3-9 kokousta/kunta)
  - Yhteensä 1 335 asiakohtaa
- Helsingin kaupungin lautakunnat ja johtokunnat
  - 23 kokousta (1-2 kokousta/toimielin)
  - Yhteensä 180 asiakohtaa

Edellinen vastaava selvitys tehtiin Suomessa vuonna 2014

Esityslista-analyysijä on tehty myös muissa Pohjoismaissa 2010-luvulta lähtien

EU:n vaikutus kuntiin

45%

Kunnanhallitusten päätösasioista yhteensä noin 45 prosenttia liittyy suoraan tai välillisesti EU-säädöksiin (v. 2022-2023)

EU:n vaikutukset vaihtelevat toimialoittain

Hankintapäätös tai kaavoituspäätös on tyypillinen päätösasia, jolla on suora yhteys EU:hun

EU-vaikutusasioiden jakautuminen tutkimuskunnissa esityslista-asian pääasiallisen sisällön mukaan

Asiasisältö	%-osuus kaikista EU-asioista
EU-asiat yhteensä	100 %
--Niistä	
Ympäristöasiat (kaavoitus, rakentaminen, ympäristö, liikenne, energia, vesi jne)	33 %
Kilpailuasiat (julkiset hankinnat, valtiontuki, kuntaomisteiset yhtiöt, kiinteistökaupat)	30 %
Työelämää, henkilöstöä, maahanmuuttoa ja yhdenvertaisuutta koskevat asiat	14 %
Talous ja tilintarkastus	12 %
EU:n aluepolitiikka (rakennerahastot jne)	6 %
Digitalisaatio	2 %

Helsingin kaupungin case-tutkimus

76 %

Kaupunkiympäristö

46 %

kulttuuri ja vapaa-aika

47 %

kasvatus ja koulutus

Helsingissä eniten EU-kytköksiä on kaupunkiympäristön toimialalla (76 %) ja vähiten kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla (46 %) sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla (47 %).

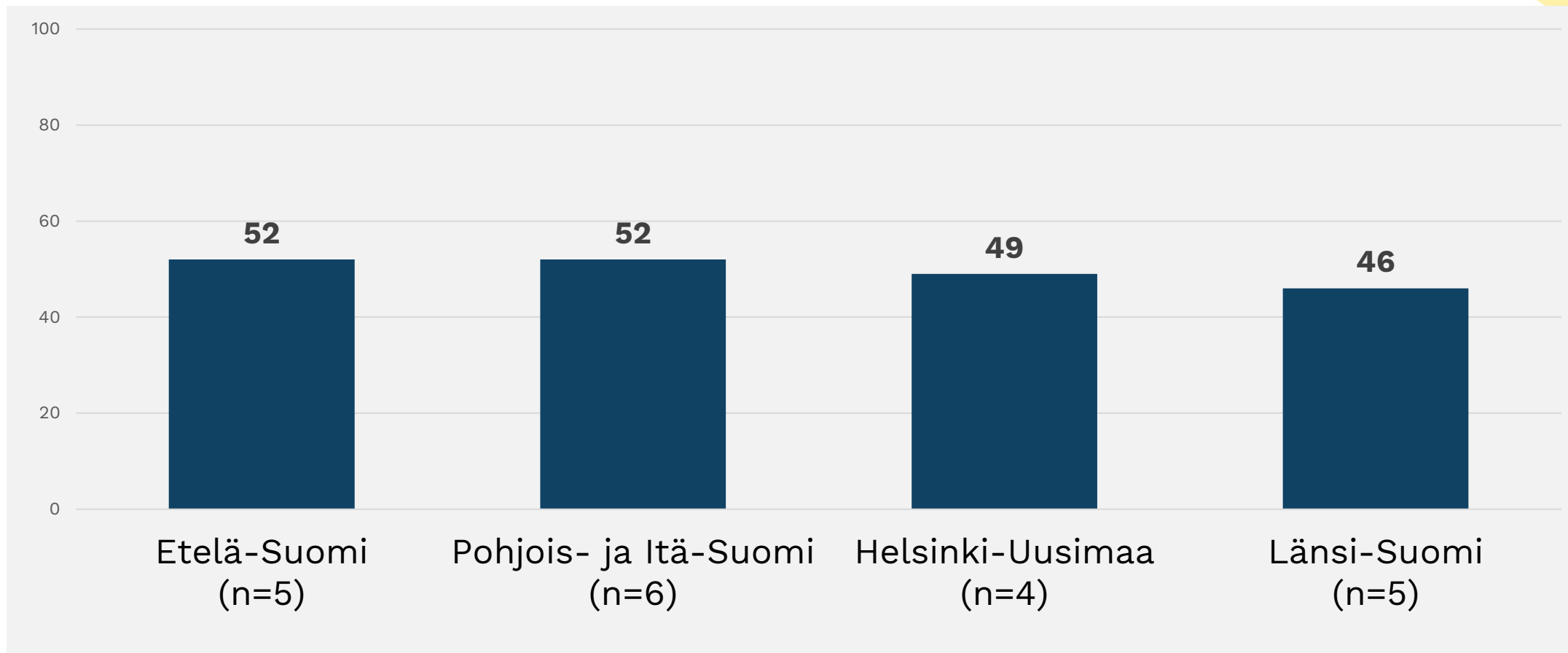

**Onko kuntakoolla
tai alueella väliä?**

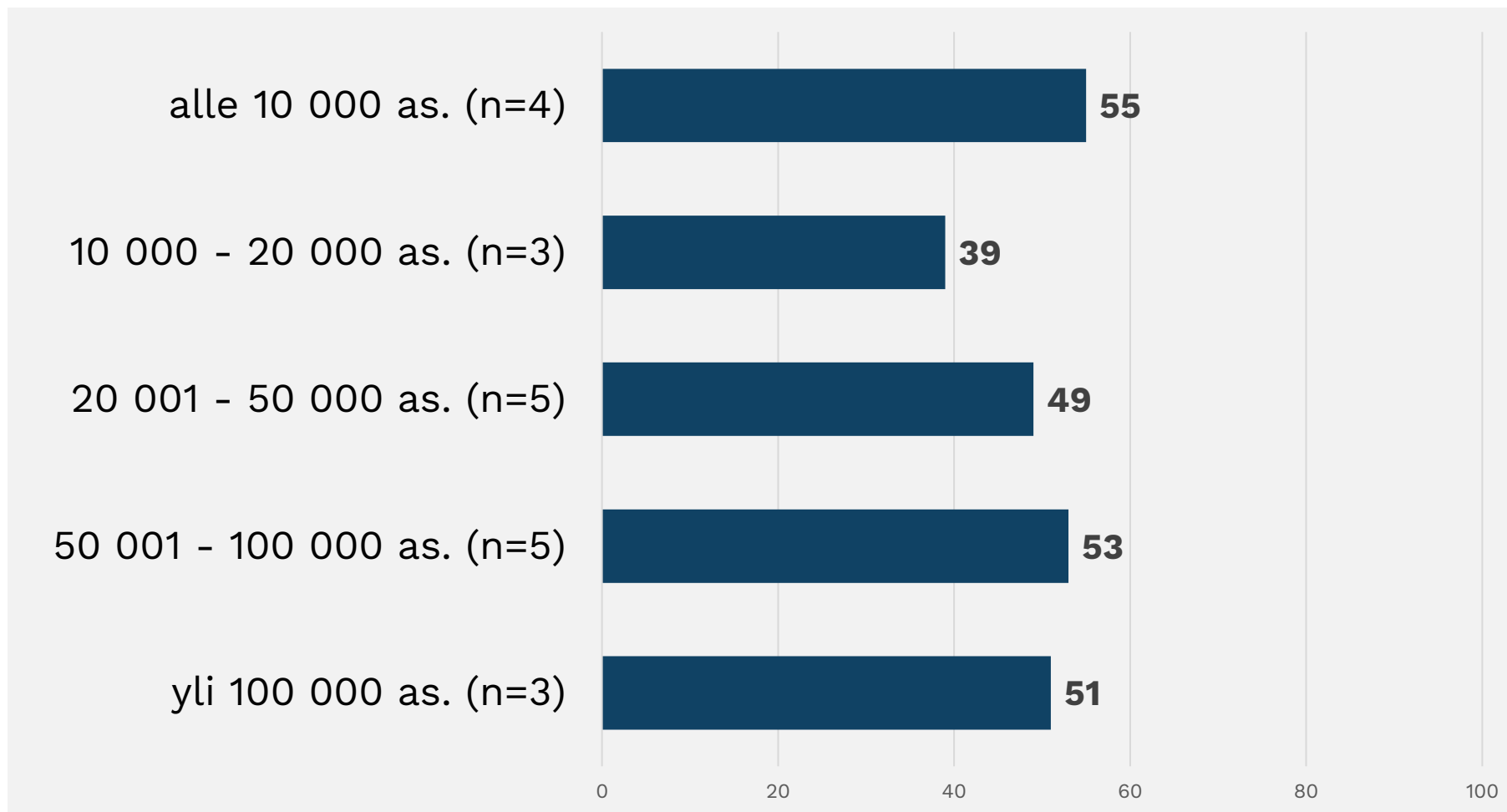

Kuvio 4. Kunnanhallituksen päätösten yhteys EU-säädöksiin tutkimuskunnissa tarkastelujaksolla 2022–2023. Osuus päätösasioista, joilla yhteys EU-säädöksiin (%). Tarkastelu suuraluejaon mukaan. (N=20)

Kuvio 3. Kunnanhallituksen päätösten yhteys EU-säädöksiin tutkimuskunnissa tarkastelujaksolla 2022–2023. Osuus päätösasioista, joilla yhteys EU-säädöksiin (%). Kuntakokoluokittainen tarkastelu. (N=20)

Miten tuloksia tulisi tulkita?

- Kunnanhallituksen esityslistat heijastavat paikallista toimintaympäristöä
- Kuntien erilaiset toimintatavat näkyvät esityslistoissa
- Päätöksentekokulttuurit eroavat toisistaan
- Ajankohtaiset uudistukset vaikuttavat esityslistoihin

Mitä jää katveeseen esityslistatarkastelussa?

- Iso osa EU-säädöksistä kohdistuu kuntien yhtiöihin ja liikelaitokseen
- Uusia säädöksiä olemassa olevien päälle
- Useat kuntastrategiat ovat samansuuntaisia EU:n tavoitteiden kanssa
- Tietoyhteiskuntaan liittyvät säädökset näkyvät arjessa, harvemmin päätöslistalla

EU:lla on tutkitusti merkittävä vaikutus kuntien ja kuntalaisten, eli jokaisen meistä, arkeen

EU-säädökset luovat yhdessä kansallisen lainsäädännön kanssa kehykset itsehallinnollisten kuntien toiminnalle, mutta avaavat myös uusia mahdollisuuksia kehittää paikallista toimintaa.

EU-vaalit ovat kuntavaalit

Ihmislähtöisen EU-politiikan aika on nyt

TEESI 1: Suomessa kunnissa toteutetaan vihreää ja digitaalista siirtymää. Varmistetaan, että kunnat onnistuvat!

TEESI 2: Työperäistä maahanmuuttoa on edistettävä voimakkaasti

TEESI 3: EU-sääntelyssä ja rahoituksessa tulee huomioida Suomen muuttunut geopoliittinen asema ja saavutettavuus

TEESI 4: Kuntien ja kaupunkien elinvoimaa on vahvistettava: Huolehditään, että Suomi saa investointeja!

EU-vaalit ovat kuntavaalit

EU kuntien asialistalla -selvityksen
sekä EU-vaalitavoittemme löydät
kuntaliitto.fi/euvaalit

Maija Ruoho
Viestinnän asiantuntija

